

УДК 378.14 : 658.5

Пліско Є.Ю., Пліско Ю.В., Лисицький Д.В.

**УДОСКОНАЛЕННЯ ВИВЧЕННЯ КУРСУ «ТЕХНОЛОГІЧНИЙ ПРАКТИКУМ»
ДЛЯ СТУДЕНТІВ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ**

У статті розглянуті шляхи підходу до вивчення курсу «Технологічний практикум» з метою вдосконалення методики викладання та формування методичної компетентності майбутніх вчителів технологій. Студенти отримують подальший розвиток пізнання та використання отриманих знань на практиці, що підвищує ефективність підготовки майбутнього вчителя технологій в професійній діяльності.

Ключові слова: вчитель технологій, творчість, потенціал, вміння, навички, знання.

Постановка проблеми. Постановка проблеми у загальному вигляді курсу «Технологічний практикум» полягає у формуванні професійної компетентності майбутніх вчителів трудового навчання, що залежить - від готовності студентами здійснення професійної діяльності, від знань, умінь, навичок та професійно-особистісних якостей. У процесі навчальної діяльності, викладач повинен уміти слухати і розуміти кожного студента, бачити прагнення і спрямованість. Це вимагає пошуку нових форм навчання.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблему вдосконалення методики викладання технічних дисциплін досліджував О.Авраменко у своїй публікації «Особливості вивчення технічних дисциплін в процесі підготовки вчителів освітньої галузі «Технологія»».

С. О. Заїка у своїй статті «Сучасний підхід до організації занять з технологічних дисциплін у ВНЗ» розглядає можливі методи побудови занять, що сприяють розвитку у студентів відповідальності за результати своєї діяльності.

Проблему покращення викладання дисциплін у ВНЗ, особливо технічних, підіймають дуже багато вчених та викладачів. Але питання невдосконаленої методики викладання залишається.

Мета статті. Метою статті є удосконалення вивчення курсу «Технологічний практикум», з'ясування особливостей підготовки та створення умов навчання в майстернях для студентів технологічного факультету.

Виклад основного матеріалу дослідження. Успіх навчальної діяльності студентів значною мірою залежить від умінь викладача зацікавити студента, створити позитивний настрій до сприйняття нового матеріалу і роботи з ним, забезпечити впевненість в успішному подоланні труднощів під час виконання роботи або завдання. Якщо створити необхідні умови для формування умінь студентів, навчити їх користуватися засобами проектних технологій, то в них будуть формуватись необхідні уміння й навички, аналізувати та оцінювати власну діяльність, створювати нові програми та методи навчання.

Студент має швидко, без утримань, досягти професійних цілей. Спрямований не лише над досягненням поставленої мети курсу, а й діяльності, яка містить методи і прийоми, що формують професійне вміння виконувати завдання. Це робота не тільки з літературою, а й удосконалення умінь виконувати практичне завдання. Тут йдеться мова про проблему в активності, згасання інтересу при вивченні теми.

Стандартна схема навчання – це лабораторні роботи. Освітня підготовка передбачає базовий і додатковий матеріал в області що вивчається. На перших етапах занять ведеться роз'яснювальна робота майстра або викладача - з метою удосконалення навичок роботи у майстерні. У подальшій роботі набуті елементарні навички закріплюються, заглиблюються, вдосконалюються, поступово і послідовно ускладнюються навчальні завдання, від простого до більш складного. Спочатку завдання має бути простим, тому що студенти різні, і тільки поступово ускладнюються для подальшого засвоєння матеріалу. В цілому робота у майстерні повинна охоплювати усі форми технологічних вправ (різання, свердління, рубання, нарізання різьби та таке інше). І дуже важливо підтримувати активність, увагу над формуванням навичок майбутнього вчителя. Згідно програми вивчення курсу

«Технологічний практикум», студентами технологічного факультету, на заняттях розглядаються основні стандартизовані питання, системи нормування. Необхідні знання студенти отримують з існуючих лабораторних робіт. На першому ступеню навчання використовуються научно-методичні комплекси. Але можливо, і необхідно, пропонувати також і самостійність, оригінальність.

Через кілька занять треба добитися, щоб студент сам знайшов та проаналізував і підібрав потрібний та єдиний вірний підхід до виконання будь якого завдання. Тобто на послідовних заняттях студент повинен самостійно використовувати вірні варіанти виконання своєї роботи. Планування проектної діяльності, складання задуму проекту (виготовлення виробів), обговорення, напрацювання ідей, розподіл індивідуальних дослідницьких завдань між студентами, визначення ролей. На цьому етапі студенти доводять свою точку зору і вирішується правильний напрям виконання завдання. Це стане основою розвитку майбутнього вчителя технологій.

Згідно програми, кількість практичних занять не достатня. Студент знає про існування методів теоретичного (творчого) пошуку, але практично не вміє їх застосовувати. Недостатні навички призводять до того що практична діяльність наповнена стандартами.

Ефективний шлях удосконалення навчального процесу полягає у внесенні прогресивних ідей, запроваджувати нововведення, змінювати щось на нове, давати студентам самостійність у вирішенні проблем.

Наприклад: успішне вирішення завдань можливо тільки за активної участі студентів, чіткому розподілу поетапного виконання і послідовності (алгоритму). Тому необхідно включати групові дискусії в пошуку правильного рішення, на яких студенти активізують свої власні знання для вирішення проблем що виникають. При цьому виробляються професійні уміння й навички діяльності майбутнього фахівця. Створення у навчальному процесі ситуацій, що спонукають майбутнього вчителя до самостійного вирішення проблеми, сприяє використовувати особистісний досвід, що в свою чергу підвищує рівень результативності до максимуму. Викладач не тільки вчить а й активізує, стимулює прагнення, мотивацію студентів до особистого і професійного розвитку, подальшого зростання.

Важливо створити умови проблемного навчання, щоб перед студентами виникли пізнавальні труднощі, які потребують пошуку шляхів їх подолання.

Отже таке навчання і сприяє розвитку активності, критичного мислення, самостійності, відповідальності, розуміння інших людей та співпраці. Можна підготувати фахівця, що буде конкурентоспроможним на сучасному ринку праці, завдяки своїй соціальній та професійній компетентності.

Практика свідчить що не існує ідеальної моделі навчання. Ми вважаємо, що для більш успішного вирішення поставлених завдань та удосконалення викладання курсу «Технологічний практикум» необхідно:

- у процесі виконання завдання, та під час розв'язування задачі, викладач повинен уважно слідкувати за студентами. У разі відхилення від завдання необхідно виправити неточності, роблячи не зауваження а пропонуючи певні поради та настанови;
- частину практичних занять проводити в обговоренні, коли студенти мають можливість прийняти правильне рішення;
- самостійна побудова алгоритмів, виконання роботи, (але у важливих проблемних ситуаціях викладач допомагає і координує напрям роботи);
- підтримка інтересу студента до цієї дисципліни;
- додатковий матеріал;
- можливість постійно доповняти навчальний матеріал;
- аналіз і оцінка своєї роботи;
- обмін досвідом;
- підготовка до захисту роботи;
- розробка методичних рекомендацій;

– похвала за старання.

Це дозволяє планувати ряд заходів спрямованих на вивчення курсу.

Сукупність різноманітних методів навчання сприяє розкриттю здібностей та задатків кожного вихованця, формує бажання, успіх до навчання, забезпечує якісними результатами навчально-виховного процесу.

Самостійне та правильне виконання вправ свідчить про готовність студентів до суспільної практичної діяльності.

Демонстрація (наприкінці заняття) студентом будувати промови: вступ, виклад сутності питання, аргументація власної позиції, висновок, свідчить про готовність студента йти далі.

Також, ефективність виконання навчальних вправ можливо підвищити поділивши студентів на групові форми роботи, закріплювати тему завдання звертаючи увагу при цьому на здібності людей. Кожен студент, виконуючи своє завдання намагається найкраще себе проявити, перемогти інших, стати переможцем, отримати вищий бал. Така форма роботи мотивує студентів. Робота з невстигаючими студентами проводиться не тільки підтримкою, але й додатковими консультаціями, індивідуальними заняттями, для виявлення причин й характеру допомоги, яка необхідна тому чи іншому студенту для успіху.

Отже у процесі роботи необхідно використовувати різні прийоми спрямовані на розвиток рефлексії студентів, створюватись проблемні ситуації, які допомагають практично закріпити теоретичні знання, здійснюючі пошук шляхів вирішення цієї проблеми, давати можливість висловити студентам свої ідеї.

Все це у сукупності допомагає звикнути до чіткої організації в роботі. Студенти вчаться досягти згоди під час вибору правильних дій, відповідати на поставлене запитання або прийняти потрібне рішення. Що в свою чергу підвищує рівень навчання студентів. Цінність не в кінцевому виконанні завдання а в русі до результату.

Також, велике значення має забезпечення освітніх установ технічними засобами (обладнанням) – їх обслуговування, підтримка у належному робочому стані, своєчасна заміна застарілого устаткування, уміння правильно і раціонально використовувати їх на практиці. Наявність відповідних умов та матеріально-технічного забезпечення сприяє досягнення певної мети навчити студентів.

Висновок. Курс «Технологічний практикум» вимагає спрямовувати всю професійну діяльність викладачів на формування творчої особистості студента. Який повинен, в свою чергу, підходити з усією повагою до виконання поставлених завдань, вміло використовувати на практиці свої навички та вміння здобуті під час теоретичних та практичних занять. Таке навчання, дозволяє студенту знайомитися та аналізувати різні випадки виконання роботи на сьогоднішній час, різні засоби спілкування, які проводяться кваліфікованим фахівцем, який вміє підтримувати контакт з аудиторією слухачів у формі «питання-відповідь». Перевага в тому, що максимально спрямовується пізнавальна активність студентів.

Список використаних джерел

1. Курок В.П. Цілісна система загально-технічної підготовки вчителів трудового та професійного навчання : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.01 / В.П. Курок. – К., 1993. – 24 с.
2. Коберник О.М. Використання інтерактивних методик на уроках трудового навчання / О.М. Коберник, Т.В. Кравченко // Трудова підготовка в закладах освіти. – 2003. – №2. – С. 28–31.
3. Якимович Т.Д. Інтеграція теоретичного і виробничого навчання в процесі професійної підготовки фахівців (на матеріалі електронної промисловості) : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Т.Д. Якимович. – К., 2001. – 21 с.
4. Вергасов В.М. Активизация познавательной деятельности студентов в высшей школе / В.М. Вергасов. – К. : Вища школа, 1985. – 175с.
5. Кравченко Т. Використання інтерактивних методик на уроках трудового навчання/ Т. Кравченко, О. Коберник // Трудова підготовка в закладах освіти. – 2003. – №2. – С. 4.
6. Мадгозин В.Н. Изучение качества знаний, умений по трудовому обучению и состояния трудового воспитания и профориентации учащихся школ и МУПК: метод. рекомендации / В.Н. Мадгозин и др. – К. : МП УССР, 1982. – 48 с.
7. Сорока Т.П. Трудове навчання в загальноосвітніх школах України у другій половині ХХ ст. / Т.П. Сорока // Трудова підготовка в закладах освіти. – 2007. – № 4. – С. 43–45.

8. Тхоржевський Д.О. Теорія трудового навчання. Ч. I. – К. : ДІНІТ, 2000. – 248 с.
9. Тхоржевський Д.О. Методика трудового та професійного навчання. 5–11 класи / Д.О. Тхоржевський. – К. : ДІНІТ, 2000. – 248 с.
10. Тхоржевський Д.О. Система трудового навчання / Д.О. Тхоржевський. – К. : Радянська школа. – 1975. – С. 199.
11. Молдованов А.А. Профессиональные качества учителя трудового обучения / А.А. Молдованов. – М. : Прометей, 1990. – 103 с.

References

1. Kurok, V.P. (1993). An integrated system of general technical teacher training employment and vocational training (PD dissertation). *Theses*. Kyiv: M.P. Dragomanov State Pedagogical Institute named at Kyiv (in Ukr.)
2. Kobernik, A.N., Kravchenko, T.V. (2003). Using interactive methods the lessons of labor studies. *Labour training in educational institutions*. 2. 28–31 (in Ukr.)
3. Jakimovich, T.D. (2001). Integratsiya theoreticity i virobничого navchannya in protsesi profesiynoi pidgotovki fahivtsiv (on materialy elektronnoi promislivosti) (PD dissertation). *Theses*. Kyiv: Instiut Pedagogy and Psychology of Professional Education APS of Ukraine (in Ukr.)
4. Vergasov, V.M. (1985). *Activation of cognitive activity of students in higher education*. Kiev: Higher School (in Ukr.)
5. Kravchenko, T. (2003). Using interactive methods the lessons of labor studies. *Labour training in educational institutions*. 2. 4 (in Ukr.)
6. Madgozin, V.N. (1982). Study quality knowledge, Skills and Learning in the labor STATUS of education and employment proforyentatsyy uchaschyhsya schools and MUPK: Guidelines. Kiev: the USSR Ministry of Enlightenment (in Ukr.)
7. Soroka, T.P. (2007). Labour training in secondary schools of Ukraine in the second half of the twentieth century. *Labour training in educational institutions*. 4. 43–45 (in Ukr.)
8. Thorzhevskyy, D.O. (2000). *The theory of labor studies*. Charles I. Kyiv: DINIT (in Ukr.)
9. Thorzhevskyy, D.O. (2000). *Methods of labor and vocational training. 5–11 classes*. Kyiv: DINIT (in Ukr.)
10. Thorzhevskyy, D.O. (1975). *The system of labor training*. Kyiv: Soviet school (in Ukr.)
11. Moldovanov, A.A. (1990). *Professional qualities of teacher of labor training*. Moscow: Prometheus (in Russ.)

Надійшла до редакції 28.09.2015.
Прийнята до публікації 02.10.2015.

Abstract. Plisko Eugen, Plisko Yuri, Lisitskiy Dmitry. The improvement of the course “Technological practical work” for students of higher educational institutions.

Introduction. The problem of teaching the course "Technological practical work" is arose, where they say about the presentation of theoretical material and practical learning, and about achieving the level of mastering of theoretical knowledge and practical skills of future specialists.

Here we have in mind about:

- not exceptional assistance in the classroom;
- the monitoring tasks;
- the students self-control, valuation and correction of the results, practicalness of action.

Purpose. The ways of approach to the study of the course “Technological practical work” was reviewed in the article with the aim of improving the teaching and formation of methodical competence of future teachers of technology. Students receive the following progress of knowledge and use of knowledge in practice, which increases the efficiency of training of future teachers of technologies in their professional activities.

Methods. The creation in the educational process has the situations that encourage future teachers to self-dependent solve problems, promotes to use personal experience, that in turn will increase the growth of productivity to the maximum. The teacher not only teaches, and activates, stimulates the desire, the motivation of students to personal and professional development, further growth.

It is important to create conditions of the problem learning so that students have cognitive difficulties that require finding ways to overcome them.

The part of the practical classes are study in discussion, when students have an opportunity to make the right decisions.

Results. The results of this method of teaching the course "Technological practical work" are obvious: improving overall performance, increasing the independence of students, their activity in practical classes, which in turn increases the level of professional training of future specialists.

Originality. The success of educational activity of students largely depends on the ability of the teacher to motivate, to create a positive attitude to the perception of new material and work with it, to provide confidence in

the successful overcoming of difficulties during the execution of the work or task. If we create the necessary conditions for the formation of skills of the students, to teach them to use the means of the project technologies, then they will be formed with the necessary skills and abilities to analyze and evaluate their own activities, to create new programs and teaching methods.

Conclusion. Therefore, such training contributes the development of the activity, critical thinking, self-dependence, responsibility, understanding other people and collaboration. You can prepare a specialist who will be competitive in today's job market, due to their social and professional competence.

Keywords: *teacher of technology, creativity, potential, abilities, skills, knowledge.*